

Een eigenaardig Begijntjes-Lofdicht.

Als herinnering aan de tentoonstelling der Begijnhoven, schrijven wij hier volgend lofdicht over. Men moet het zoo lezen : eerste deel der eerste lijn, dan tweede deel der tweede lijn ; dan eerste deel der tweede lijn, tweede deel der eerste lijn, enz.

geWensChten LeVensLoop In tWeeVoUDIgen rYMkLank,
nopende de jongjarige, liefstalle en langberaede Juffrouw

Aldegonde Joanna De Bast

op hare plechtige steding als lidmaat van het covent ter Steenen in het groot beggynhof binnen Gend, den XV van november MDCCLXXXIX.

Qui legit intelligat.

(Die leest dat hij het vat) Marci cap : 13, v. 14.

Ik zing op dezen dag / onzuivere gedachten
Mijn lieve ziel verwerpt / Gods gaeven ende krachten ;
Myn zinnen allegaer / bespotten reine deugd,
O ! blind van geest al wie / zyn kuisch van hunne jeugd
Die Venus viert en dient / bewandelt regte wegen,
En wie den maegdom mint / spreek ik met reden tegen ;
Ja, den beggynnenstaet / verdient noch lof, noch eer,
Een dochter die hem blaamt / krygt zegen van den heer,
Een smaeddicht dan, *de bast* / dunkt, heden my regtveerdig ;
Maer maegdelyk gezang / zyt gy gewis niet weerdig,
Al wat maer scheld of schend / verzoekt uw stedingstyd,
Een vers dat dooren stigt / zy hier vermaledyd !
Ik zing dan tegen dank / van eerst af aen uw leven,
En dichte niet vermaek / als ik een schimp kan geven,
Uw deugden van jongs af / ik henen laet, De Bast,
Schand onheil, smaeden, spot / myn doelwit stellen vast ;
Ei, lieve, luistert nu / die hier uit schimp komt hooren,
Gy weest niet wellekom / die Begga staet te vooren ;
Stort hemel, in myn brein / den eereloozen zin
Ik vraeg voor geen beggyn / een loffelyk begin,
Den lust van 't dertel vleesch / men in uw jeugd kon lezen ;
De ondeugd nimmermeer / hebt gy (een kind) misprezen,
Gy had den grondsteen niet / waer ware tucht op stigt

Men zag een ziel in u / die eens tot rampen ligt
Van dan, de vreeze Gods / was u geenszins vooroogen
De neiging tot het kwaad / gy allen mensch kont toogen ;
Ja, Baste, bast De Bast / de boosheyd in de jeugd
Noch drukte eenig kind / de schoonheyd in de deugd
Niet een geestig woord / sprak gy om een gespele ;
Maer wat de tucht aenging / dat was u wel te vele,
Gy zaegt naer kerk noch dienst / tot uwe zaligheid
En scheen nooit louw noch flouw / als voor godvruchtigheid.
Den mensch, die mensch misleidt / zocht gy alleen te vinden
Het schepsel goed van aerd / bleef buiten uwe vrinden.
Nog ooit en schrikte gy / van eene geile zaek
Gy nooit de roerwink (sic) waert / als voor een vuil vermaek ;
Wel diengelyk gedrag / God en den mensch verfoeien
Die van de kindsheid valt / van deugd tot deugd moet groeyen
De zulke die my gelooft / den heer gebenedyd
Die naer volmaektheid tracht / verkwist den jongen tyd
De maegd kiest 't beste lot / met mansvolk aen te kleven,
En zy is slecht beraed / die zoekt 't beggyne leven ;
Als men met jongmans paert / men is naer wensch getrouwd,
Wanneer men Christus mint / het is ons haest berouwd,
Wat zyn beggynen toch / zeer welgemaekte slooren ;
Die haer belachen zyn / die Jesus stem aenhooren.
Wat zyn beggynen toch / zy maegden zyn in schyn,
Die vlugten uit het hof / zy uitverkoren zyn ;
De Bast dan, uwen staet / is my van geenen waerde,
Zoo w'in de wereld leeft / den besten is der aarde ;
Uw steding als beggyn / is regte zottigheid,
Naer lust en vleesch te doen / is heil en zaligheid.
Zoo Aldegonde, gy / doet alle vrienden zuchten,
Den vleeschelyken keus / vervult ons met genuchten ;
Uw stedingsfeest voorwaer / uw ouders zeer bedroefd,
En vlugt gy beggynshof / ons alle vergenoegd ;
Indien gy dan volherd / gy gaet uw ziel verdoemen,
En leeft gy buiten pligt / men mag u zalig noemen ;
Wat hoeft gy dan te doen ? / te letten op den tyd,
Men u niet raeden moet / te blyven waer gy zyt ;
Dan immers zult gy bruid / uw lyf en ziele waegen,
En zult noch uw, noch ons / beleven goede dagen ;
Welaen ! volgt myne stem / met alle goed gemengd
De waerheid, ik u leer / die u ten goede brengt.
Staet, Zangster, ik ben droef / als Bast hier wordt bejgent

Myn hert dat springt van vreugd / indien haer God ontzegt ;
Dus sluit ik myn gezang / met eenen boozen wensch,
Nooit stel ik, wit op zwart / als christelyken mensch
Den heer wil u voortaan / van druk en pyn doen kermen,
En naer de steding nooit / bewaren en beschermen ;
Hy gave haest, o Bast / dat gy te niette gaet !
Hy geve nooit te zien / verdiensten van uw staet.
Hy geve nimmer u / lang en gezonde jaren,
Hy geve maer altyd / naer ziele kwalyk varen !
Oh ! of dat gy beggashof / in pyn en droefheid stond,
En zelfs niet eene dag / den geest van ruste vond ;
Och ! of gy met een woord / in zonden kwaemt te sterven,
Vervolgens nimmermeer / den hemel moogt verwerven ;
Dit is, nooit o bruid / moogt eeuwig zalig zyn ;
Maer regt naer uwe dood / vertrok naer d'helsche pyn.

Medegedeeld door M. STEPMAN, Evergem.
(Nadruk verboden)

Een Herinnering uit de Jeugd van den
Gentschen Geschiedschrijver der Begijnhoven
P. Bernardus de Jonghe
(1676-1749)

Onder de talrijke prachtig bewaarde " Hulde-dichten .. die de wanden versierden van onze tentoonstelling der Begijnhoven, bevond zich o. m. een belangwekkend " Gheluckbiedende Lof-dicht .. van het jaar 1685.

Het onderscheidde zich van de vele andere stukken van dien aard niet alleen door het jaartal, maar ook door zijn sobere versieringskunst het penseel van een Daniël Seghers waardig.

Het werd gedrukt niet op papier, maar op een satijnachtige stof door Joannes de Drijver, een Gentschen boekdrukker, " woonende in de Auburgh, inde Eeckel ..

De versiering werd er met de hand op aangebracht. Ze bestaat uit een omlijsting van bloemen en vruchten zoals we die kennen uit schilderijen van een Vloeren Breughel.